

SPIS TREŚCI

1. Zagadnienia wstępne	9
1.1. Wprowadzenie	9
1.2. Cele i zakres pracy	10
1.3. Materiał i metody	10
2. Występowanie oraz charakterystyka systematyczna i syntaksonomiczna <i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	17
2.1. <i>Equisetum telmateia</i> na tle zróżnicowania i pochodzenia rodzaju <i>Equisetum</i> ...	17
2.1.1. Pochodzenie i pozycja systematyczna rodzaju <i>Equisetum</i>	17
2.1.2. Zróżnicowanie rodzaju <i>Equisetum</i>	18
2.1.3. Nomenklatura	19
2.2. Występowanie	19
2.2.1. Zasięg ogólny	19
2.2.2. Występowanie w Polsce	21
2.2.3. Rozmieszczenie pionowe	28
2.3. Charakterystyka fitocenotyczna gatunku	32
2.3.1. Wykaz i charakterystyka jednostek fitosocjologicznych z udziałem <i>Equisetum telmateia</i>	33
2.3.2. Analiza spektrum fitocenotycznego	129
2.3.3. Dane fitosocjologiczne dotyczące <i>Equisetum telmateia</i> według innych autorów z II połowy XX w.	132
2.4. Pozycja syntaksonomiczna <i>Equisetum telmateia</i>	136
3. Charakterystyka ekologiczno-siedliskowa płatów z <i>Equisetum telmateia</i>	139
3.1. Skala ekologiczna <i>Equisetum telmateia</i> w oparciu o współwystępowanie gatunków	139
3.2. Parametry glebowe i topograficzne badanych stanowisk	143
3.2.1. Granulometria gleb	143
3.2.2. Kwasowość i zawartość węglanów	146
3.2.3. Wilgotność	147
3.2.4. Typy gleb	148
3.2.5. Ekspozycja	150

4. Zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe <i>Equisetum telmateia</i>	151
4.1. Podgatunek typowy a subspp. <i>braunii</i>	151
4.2. Zmienność wewnątrzgatunkowa podgatunku typowego	
<i>Equisetum telmateia</i>	152
4.2.1. Liczba ząbków pochwy	152
4.2.2. Wysokość pędu	153
4.2.3. Przekroje gałązek bocznych	155
4.2.4. Długość pochwy liściowej i długość ząbków	156
4.2.5. Korelacja cech	157
4.2.6. Morfotypy występujące w Polsce	159
4.2.7. Występowanie wyróżnionych form <i>Equisetum telmateia</i> w Polsce	169
4.3. Przywiązanie form do określonych typów zbiorowisk	169
5. Mieszzańce <i>Equisetum telmateia</i> – morfologia, rozmieszczenie i siedliska	183
5.1. Mieszzańce w rodzaju <i>Equisetum</i>	183
5.2. Mieszzańce <i>Equisetum telmateia</i>	184
6. Cykl życiowy <i>Equisetum telmateia</i>	189
6.1. Duży cykl życiowy	189
6.2. Mały cykl życiowy	192
6.3. Rozwój pędów płodnych	194
6.4. Rozwój pędów płonnych	194
6.5. Bulwki „zimowe”	196
6.6. Faza krytyczna w rozwoju gatunku	197
7. Architektura osobników gatunku	201
7.1. Pojęcie osobnika w odniesieniu do <i>Equisetum telmateia</i>	201
7.2. Kłęczce	201
7.3. Strategie życiowe	205
7.3.1. Zróżnicowanie strategii życiowych skrzypu olbrzymiego	205
7.3.2. Typowa strategia życiowa	206
7.3.3. Alternatywna strategia życiowa	208
7.3.4. Wybór strategii życiowej	209
8. Fenologia gatunku	213
8.1. Zakres obserwacji	213
8.2. Czasowe następstwo pędów płodnych i płonnych	213
8.3. Regeneracja pędów płonnych	215
9. Zmiany spektrum siedliskowego skrzypu olbrzymiego i utrata stanowisk	217
9.1. Występowanie <i>Equisetum telmateia</i> na torowiskach	217
9.2. Ustępowanie gatunku z siedlisk naturalnych	221
9.2.1. Ubytek stanowisk w XX wieku	221
9.2.2. Utrata stanowisk karpackich i przekształcenia siedlisk w latach 2006–2016	222
9.3. Przyczyny zanikania stanowisk	224

9.4. Zmiany spektrum fitocenotycznego w świetle dwudziestowiecznych danych zielnikowych.....	228
10. Ochrona gatunku.....	231
10.1. Znaczenie użytkowe skrzypu olbrzymiego.....	231
10.2. Problemy ochrony skrzypu olbrzymiego.....	232
10.3. Ochrona in-situ.....	232
10.3.1. Ochrona biotopów.....	233
10.3.2. Regeneracja biotopów.....	234
10.3.3. Reintrodukcja.....	234
10.4. Ochrona ex-situ.....	234
10.4.1. Metaplantacja.....	234
10.4.2. Ogrody botaniczne.....	235
10.4.3. Banki genów.....	235
10.4.4. Ochrona na siedliskach zastępczych.....	235
10.5. Utrata statusu ochronnego.....	235
Podsumowanie.....	237
Summary.....	241
Literatura.....	245
Podziękowania.....	269